

N:o 33.

Af herr **S. M. Olsson** i Sörnäs, *om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändrade bestämmelser rörande styrkande af hinderlöshet för ingående af äktenskap.*

Rörande bestyrkande af persons hinderlöshet för ingående af äktenskap stadgar kyrkolagen kap. 15 § 19: »Om någon obekant person vill låta lysa för sig, skall det ej ske förr än han prestomen framter säkra bevis om sitt lefverne och sina vilkor; eller några tillstädesvarande visse och trovärdige män derom kunna vittna.» Vidare heter det i kongl. brefvet till konsistorium i Vexjö och öfriga konsistorier den 26 oktober 1791: »då man eller qvinna, som äktenskap bygga vill, om sin hinderlöshet dertill och de stycken till hinderlösheten höra, icke kan enligt kyrkolagens 15 kap. 19 § uppte tillförlitliga och säkra bevis, ej heller trovärdiga män för densammas uppgifter derom kunna borgen afgifva, såsom om en af dem känd och vittnad sak, för hvars följder de sig ansvar ikläda kunna, må det lagligt anses och hinderlösheten såsom fullt styrkt förklaras, att sökanden i inrikes tidningarne kungör sitt förehafvande med alla dertill hörande omständigheter och anvisning, hos hvilken prest, med uppgift af adressen till honom, den sig anmäla bör, som tilltänkta äktenskapet hindra vill, inom en tid af tre till sex månader för dem, som icke utom riket vistats, samt af ett år för dem, som från utländska orter bort bevittnade vara.»

Att dessa föreskrifter voro lämpliga och ändamålsenliga för 100 år sedan, betviflas visst icke, men förhållandena hafva sedan dess betydligt ändrat sig, då landets befolkning nu befinner sig på rörligare fot än någonsin förr. Några års vistelse i utlandet, särskildt i Amerika, och sedan återkomst till fosterbygden hör ej till det ovanliga, och vill då någon sådan resenär ingå äktenskap här, möter han svårigheter, hvarpå han oftast förut

icke tänkt. Här stå honom nu två utvägar öppna för att få sin hinderslöshet fulltygad, dels »borgen af trovärdige män», dels kungörelse i Post- och Inrikes tidningar. Den första är beqvämare och enklare, och att anskaffa män, som äro färdige och villige, för vänskaps skull, att afgifva borgen för hans hinderslöshet, »såsom om en af dem känd och vittnad sak», torde i de flesta fall icke möta någon svårighet, helst ansvarsföljderna väl äro så godt som inga; men huru pass trovärdige dessa borgesmän kunna anses vara, äfven om de sjelfva samtidigt vistats i Amerika, är lätt att inse, då Amerika är stort. Oftast måste dock såsom borgesmän anlitas personer, som kanske under hela den utrikes vistelsen vistats i hembygden och aldrig haft ens ett bref från eller om den person, för hvilkens hinderslöshet han skall gå i borgen, »såsom en af dem känd och vittnad sak». Alltsammans blir då en ren humbug, och fall lära äfven inträffat, då pastor vägrat att utfärda lysning på sådana »trovärdiga mäns borgen».

Återstår då den andra utvägen: att kungöra sitt förehafvande i Post- och Inrikes tidningar och — vänta ett år. Men detta väntans år kan blifva ödesdigert på olika sätt, såsom att fästeqvinnan häfdas och öfvergifves, att kontrahenterna börja lefva tillsammans i oegentlighet och förblifva sedan liknöjda för ett ordnad äktenskap, eller att den tilltänkta förbindelsen slås upp.

Lagstiftningen bör icke utsätta personer för sådana frestelser eller svårigheter. I likhet med förhållandena i andra länder, t. ex. i Norge, som dock i äktenskapsfrågor har mer skärpta lagar än vi, torde här en förenkling böra ske.

Och skulle jag helst vilja föreslå, att det i ifrågavarande fall ansåges tillräckligt, att sökanden vid uttagande af lysning i vittnens närvaro afgåfve en muntlig eller skriftlig försäkran, att han är fri från hvarje sådan förbindelse, som kan lägga hinder för det tilltänkta äktenskapet.

Men då denna fråga torde fordra kyrkomötets hörande, får jag för den skull vördsamt föreslå,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga de åtgärder, som erfordras för att det åsyftade ändamålet må vinnas.

Stockholm den 24 januari 1896.

S. M. Olsson.